STICHTING HET NATIONALE PARK
DE HOGE VELUWE

Hoge Veluwe Buitenschooldag

Een lesprogramma voor groep 3, 4 en 5 waarbij leerlingen de gevarieerde natuur van Het Nationale Park De Hoge Veluwe ontdekken aan de hand van uitdagende en gevarieerde challenges.

STICHTING HET NATIONALE PARK
DE HOGE VELUWE

Inleiding

Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe is het grootste aaneengesloten actief beheerde natuurgebied in particulier bezit in Nederland. Het Park streeft een zo hoog mogelijke biodiversiteit na, alsmede een evenwicht tussen ecologie en economie.

De droom van Het Nationale Park is dat alle kinderen uit aangrenzende gemeenten, ook kinderen uit krachtwijken, minstens één keer een bezoek brengen aan het Park. Zodoende maken zij kennis met deze natuurschat in hun 'achtertuin'. De natuur heeft immers een positief effect op de fysieke gezondheid én ons geestelijk welbevinden. Bovendien leren kinderen beter in een groene omgeving. Dit educatieve programma is ontwikkeld voor groep 3, 4 en 5. Via dit programma willen we leerlingen enthousiasmeren voor de natuur, én bovenal bewustmaken hoe belangrijk het is dat al dit moois groeit, bloeit en leeft in het Park. Daarnaast willen we kinderen de mogelijkheid bieden om nog eens terug te komen met het gezin. In het Park is immers elke dag van alles te beleven en leren!

Uitgangspunten

Tijdens het ontwikkelen van de lessenserie, stonden de volgende drie uitgangspunten centraal:

1) Aansluiten bij de belevingswereld van kinderen. Kinderen vandaag de dag groeien op in een digitale wereld. De natuur als tegenhanger is prachtig én noodzakelijk voor het welbevinden van mensen. Hoe mooi is het als we het goede van beide combineren? Daarom maakt het programma gebruik van video's, passend bij de belevingswereld van leerlingen en indien gewenst, kan er bij bepaalde opdrachten gebruik worden gemaakt van een app.

2) Activerend en ontdekkend leren; Centraal binnen het programma staat de actieve en zelf ontdekkende rol van de leerling, tijdens het uitvoeren van de opdrachten (challenges). Door enkel te luisteren zijn leerlingen minder betrokken en beklijft het geleerde minder goed. Om leerlingen echt te boeien en te betrekken, is een actieve rol van henzelf essentieel.

3) Gevarieerde werkvormen; Zoveel leerlingen, zoveel leervoorkeuren. Daarom is bewust gekozen voor een variatie aan werkvormen en opdrachten, waarbij leerlingen (deels) zelf bepalen welke opdrachten ze uitvoeren. Deze variëteit en keuzemogelijkheid zorgt voor afwisseling en aansluiting bij leerlingen en dat stimuleert weer plezier en betrokkenheid.

STICHTING HET NATIONALE PARK
DE HOGE VELUWE

Doelstellingen

Binnen dit onderwijsprogramma staan de volgende leerdoelen centraal:

* Kennis opdoen over het belang van bodemleven en biodiversiteit voor het behoud van een gezonde natuur.

* Bewustwording creëren over het belang van biodiversiteit én een gezonde bodem voor de gezondheid van plant, dier en mens.

* Plezier en ontspanning beleven in de natuur van Het Nationale Park De Hoge Veluwe.

Opzet programma

Het lesprogramma bestaat uit drie lessen die als volgt zijn opgezet:

Les 1: Voorbereiding (op school)
Bekijk met leerlingen de educatieve video die door het Park is toegezonden. Laat leerlingen na het bekijken van de video de twee bijbehorende challenges zelfstandig uitvoeren in de eigen schoolomgeving. Gebruik hiervoor het meegestuurd zoek- en kleurplaat en de bodemdierenchallenge. Bespreek de video en uitgevoerde challenges naderhand kort na; Wat hebben leerlingen gezien, gehoord, gevonden, ontdekt,…?

Voel je als leraar vrij om zelf te bepalen hoe je deze les organiseert. Je kunt bijvoorbeeld de video kijken tijdens een pauze en de uitvoering van de challenges tijdens een (biologie)les doen.

In het kort, doorloop de volgende 4 stappen om de Buitenschooldag optimaal voor te bereiden.

1. Bekijk video ‘De Hoge Veluwe Buitenschooldag’ (4.32 minuten)

   Link: https://youtu.be/gNiielcDFac?si=nkWzStz26vf86eEC

2. Voer challenge ‘Ontdek de bodem’ uit. Hiervoor kan de bodemdierenzoekkaart downloaden en printen. (20 minuten)

3. Voer challenge ‘zoek- en kleurplaat’ uit. (15 minuten)

Les 2: Parkbezoek
De tweede les speelt zich af in het Park De Hoge Veluwe. Hier verkennen zij het Park aan de hand van challenges over uiteenlopende thema's. Denk aan (bodem)diertjes, bijzondere planten of natuurkunst. In bijlage 1 van deze handleiding staat de brief met informatie over de organisatie en invulling van deze dag.

Les 3: Nagenieten (op school)
De derde en afsluitende les vindt weer op school plaats. Bepaal zelf in welke vorm je het programma wilt afsluiten. Laat leerlingen bijvoorbeeld een eindpresentatie maken over alles wat ze geleerd hebben, en laat hen dit tijdens een tentoonstelling exposeren (aan leerlingen, leerkrachten en/of ouders). Of laat leerlingen zelf een excursie of challenge ontwerpen voor op Het Park, wanneer ze nog eens een bezoek brengen aan het Park samen met hun gezin. Ook kun je met leerlingen terugblikken via een klassikaal reflectiegesprek. Stel bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Wat is je het meest bijgebleven van het bezoek?
- Heb je iets gezien, gehoord of ervaren wat je heel bijzonder vond?
- Waarom is het waardevol en belangrijk dat de natuur in dit park blijft bestaan?
- …

Verantwoording
Om te voorkomen dat dit onderwijsprogramma bovenop het bestaande, volle curriculum komt, kan bestaand (methode)aanbod voor natuuronderwijs vervangen worden door dit programma. Het programma sluit namelijk aan bij verschillende landelijke kerndoelen voor oriëntatie op jezelf en de wereld. Tevens sluit het aan bij enkele kerndoelen Nederlands en Kunstzinnige oriëntatie. Als school heb je dus de ruimte om enkele lessen voor deze vakken achterwege te laten, op het moment dat je dit programma volgt. Zodoende ontstaat er daadwerkelijk tijd en ruimte voor dit programma. De kerndoelen die aan bod komen zijn:

Nederlands
Kerndoel 2: De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.
Kerndoel 4: De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.
Kerndoel 12: De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden.

Oriëntatie op jezelf en de wereld
Kerndoel 34: De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.
Kerndoel 39: De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
Kerndoel 40: De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.
Kerndoel 41: De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

STICHTING HET NATIONALE PARK
DE HOGE VELUWE

Burgerschap
Kerndoel 19: Democratische oefenplaats. De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.
Kerndoel 20A: Democratische rechtsstaat. De leerling redeneert over het belang van vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit.
Kerndoel 21B: Maatschappelijke betrokkenheid. De leerling verkent mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. Onder andere het verkennen van actuele maatschappelijke en duurzaamheidsvraagstukken.

Kunstzinnige oriëntatie
Kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.
Kerndoel 56: De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

STICHTING HET NATIONALE PARK
DE HOGE VELUWE

Bijlage 1: Informatiebrief bezoek

Beste begeleiders,

Binnenkort komen jullie naar Het Nationale Park De Hoge Veluwe.
We kijken uit naar jullie komst! Bij deze ontvangt u praktische informatie over dit bezoek en uw rol als begeleider van De Hoge Veluwe Buitenschooldag.

Voorbereiding

- De leerlingen hebben ter voorbereiding van het Parkbezoek een video gekeken https://www.youtube.com/watch?v=Mq7mJ4bTeOk
- Ze hebben een challenge 'Bodemdieren zoeken op en rond het schoolplein' uitgevoerd en een zoek- en kleurplaat gemaakt over bosdieren.

Praktisch voor het Parkbezoek

- Zorg dat de leerlingen kleren en schoenen aandoen waarmee ze lekker buiten kunnen zijn, passend bij het weerbericht voor de dag.
- Groepjes: Maak van te voren groepjes van 5/6 leerlingen
- Neem je eigen lunchpakketje mee of maak gebruik van het de luncharrangementen speciaal voor scholen vanuit Restaurant De Hoge Veluwe. Dit kan u dan nuttigen op de picknickweide.

Dagprogramma

- 10.00 uur: Ontvangst in het Parkpaviljoen
- 10.05 uur: Welkom en toelichting programma
- 10.15 uur: Zelfstandig in groepjes challenges buiten uitvoeren
- 11.45 uur: Afronden challenges en verkennen van het Museonder of speeltuin
- 12.30 uur: Lunchtijd
- 13.00 uur: Vrije tijd. Ga een rondje rijden op één van de 1800 gratis Witte Fietsen en ga kijken bij wildobservatiepost Millelamel.

Wat wordt er van u verwacht als begeleider?
De verantwoordelijkheid voor begeleiding van de klas ligt bij u als aanwezige ouders/leerkrachten/ begeleiders. U begeleidt actief een groepje van 5/6 leerlingen met het uitvoeren van de challenges. De challenges zijn per stap uitgeschreven en zijn eenvoudig uit te voeren. Voor vragen kan u terecht bij de aanwezige baliemedewerker.

We kijken uit naar uw bezoek!

Met vriendelijke groet,

Nannyke Hoek – van As
Coördinator educatie
Het Nationale Park De Hoge Veluwe